

KOIRANELÄMÄÄ

Viktor Kärki

KOIRANELÄMÄÄ

Viktor Kärki

KOIRANELÄMÄÄ

Viktor Kärki
KOIRANELÄMÄÄ

Espoo 2015

**Valokuvat: Ossi Jaakola,
Edvard Kulppi**

Kansi: Edvard Kulppi

**Erityiskiitos:
Jouko Karasma**

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-318-398-8

Kyllä Suomi on sitten kaunis ja upea maa. Ihmisistä tietysti voi olla monta eri mieltä mutta asteikolla yhdestä kymppiin Suomi saa kyllä ehdottomasti vähintään ysin. Syy miksi maamme ei saa kymppiä, on herrat ja heidän kotkotuksensa ja väärät päätöksensä. Niin, joku voi ajatella että nämä ovat meidän valitsemiamme, mutta jos asiaa ajatellaan yksilötasolla, ei kaikkea eikä kaikkia asioita aina tarvitse ottaa omaan piikkiin.

Lisäksi rikkana rokassa on tämä eeuu. Keskivertokansalainen uskottelee vielä itselleen, että on se upeaa kun on yhteinen valuutta. Todellisuudessa hän on voinut viimeksi käydä kymmenen vuotta sitten Ruotsissa. Ja tämä samainen kansalainen satoinetuhansine kohtalontovereineen on sen verran persaukinen, ettei tule koskaan missään matkustamaankaan.

Mutta tätä sanotaan elämäksi. Isot ja rikkaat syövät pienet ja köyhät. Näin se on aina ollut ja tulee aina olemaan.

Itse olen kyllä näitä parempiosaisia, mutta ei minun ole kyllä koskaan ollut pienintä

aikomustakaan ottaa leipäkannikkaa köyhän suusta. Ei todellakaan.

Asumme eukkoni kanssa Lieksassa kauniin ja puhtasvetisen järven äärellä suurella tilalla. Metsää on niin paljon, että jos aikoisi mopolla ajaa sen ympäri, pitäisi varata kanisteri lisäbensaa ja kunnon eväät jos aikoisi hengissä reissusta selvitä. Lisäksi meillä on iso maatila, josta eläimet on jo myyty pois koska olemme eukon kanssa jo seitsemänkymmenen viiden eikä enää oikein jakseta maatöitä tehdä. Eikä toki tarvitsekaan. Lapsia meillä on yksitoista, vai oliko niitä vähemmän. No, sama tuo. Ja kaikki muuttivat aikoinaan työn perässä Espooseen. Vanhin on viidenkymmenenviiden ja nuorin neljäkymmenenviiden. Kuusi poikaa ja viisi tyttöä. No, aika tasan on luontoäiti siemeniään nakellut.

Meillä on myös neljä uudenkarheaa traktoria, kuten kaikille kunnon suurtiloille kuuluu, uudenkarhea auto, mopedi ja akalla tunturipyörä. Näitä pienimpiä vimpaimia ei tarvinne mainita.

Eli näin sitä elellään ansaittuja eläkepäiviä rantasaunaa lämmitellen ja hyvästä ruoasta ja toisistamme nauttien.

Ammun hirvet kahdentoistakuukauden luvalla ja eukko valmistaa niistä maanmainiota paistia. Vaikka omaisuutta ja rahaa onkin, meidät on opetettu, että ei sitä rahaa tarvitse syytää tolkuttomasti sinne tänne. Riittää kun herrat kärrää sitä kottikärryittäin eeuuhun ja ennenkaikkea Kreikkaan.

Mutta kyllä jokaisella meistä ennemmin tai myöhemmin tulee itku pitkästä ilosta ja palaa näpit. Niin kävi myöskin meille.

Akkaraasu kaatui rantasaunan kohmeisella portaalla ikävin seurauksin. Lonkka tuhannen pillun kappaleiksi ja päälleen sen verran pahasti, että tuli vakava sisäinen aivoverenvuoto.

Saatiin eukkoraasu kuitenkin kohtalaisen nopeasti Joensuun yliopistolliseen sairaalaan ja hoitoon. Tutkimuksissa osoittautui, että molemmat lonkat ja muutama pienempi luu oli murtunut ja osa poikki. Myös ranteet oli ressulta pahasti murtuneet. Syy vakaviin seuraamuksiin lienee se, että rantasauna on jyrkässä rinteessä ja vanhalla ihmisellä on hauraat luut eivätkä ne enää kestä niin kuin

nuorempana. Siitä huolimatta pahin seuraamus oli kuitenkin päässä. Aivoverenvuodoissahan tärkeää on päästä mahdollisimman nopeasti sairaalaan. Asumme kuitenkin sen verran syrjässä että se ei ollut mahdollista. Niinpä eukkoraasu ei enää koskaan pystyisi huolehtimaan itse itsestään.

Eukkoni jäi pitkäksi aikaa asumaan Joensuun yliopistolliseen sairaalaan. Niin kauaksi kuin lääkärit määräisivät. Hänen tilansa korjautui sen verran että hänet saattoi siirtää Lieksan terveysasemalle vuodeosastolle. Kävin häntä luonnollisesti katsomassa päivittäin. Hän oli laihtunut ja kuihtunut lyhyessä ajassa todella paljon. Ruoka ei näyttänyt oikein maittavan. Ei tosin mikään muukaan. Häntä kuskattiin semmosella hissien tapaisella laitteella, koska hänestä ei enää ole kuulemma koskaan kävelijäksi. Hänellä oli vaippa aivan kuin pikkulapsella, johon hän teki molemmat tarpeensa. Ennen niin iloinen ja elämänhaluinen ihminen oli

muuttunut lyhyessä ajassa ulostetta suoltavaksi patsaaksi.

Yllättävää kyllä, hänen puheestaan sai kyllä selvän, vaikka päävamma oli osoittautunut ennalta arveltua pahemmaksi. Kiitos ammattitaitoisten lääkärien hän muuttui onnettomuuden jälkeen myönteisestä täysin kielteiseksi, riidanhaluiseksi ja rääväsuiseksi. Kummakos tuo.

Viimein eukko oli siinä kunnossa että kotiutus oli mahdollista. Hain omaishoitajaksi ja sosiaalianttojen tarkan syynin jälkeen myös sain ”viran”. Tärkeintä lienee ollut se että olin terve ja vahva mies ikäisekseni. Olinhan aikoinani saanut voimani kovista maatöistä.

Niin meillä jatkui vähän toisenlainen arki eukon kanssa maaseudun rauhassa. Lapset antoivat kuulua itsestään sen verran että kävivät jokainen vuorollaan ”katsomassa” muoria. Kyselivät kuitenkin mitä mikäkin maksaa. Kyselivät ilmeisesti vaivihkaa millä tolalla mahtoi perintörahat olla. Eivät kuulemma voineet käydä useammin koska töitä piti tehdä

neljäkymmentä tuntia viikossa yhä kiihtyvällä tahdilla pomon kytätessä selän takana. Viikonloput piti kuulemma huilata. Niinpä niin. Ei meillä eukon kanssa tainnut kahdeksankymmentuntisetkaan työviikot riittää kovissa maatoisissa kun turvasimme ruoan, lämmön, puhtauden ja katon pään päälle silloin kun kakaralauma pyöri jaloissa. Olisimme maksaneet opiskelutkin jos jotakuta olisi kiinnostanut. Mutta eipä kiinnostanut. Etelän vouhotuksiin oli kiire. Ajattelimme muorin kanssa että pelkäisivätköhän ainakin pojat, että jossain vaiheessa se isäukko pyytää jotakuta jäämään tilan jatkajaksi. Siksi oli kiire pois. Saattoi olla näin. Kyllähän teeveet ja radiot suoltavat suoltamistaan sitä kuinka alentavaa on maatilojen paskatyöt ja kuinka eeuu työntää tukiaisia vaikka ei pyytäisikään. Mutta arvostelijathan lurauttavatkin kahviinsa kaupan maitoa eikä lehmän maitoa. No, Suomi on vapaa maa. Tehköt miten lystäävät.

Niin elimme uutta arkea eukon kanssa Lieksan tilallamme. Häntä piti auttaa aivan

kaikessa. Piti pestä, putsata takapuoli ym. Ennen niin ihanasta ystävällisestä ja rakastettavasta ihmisestä oli tullut onnettomuudesta johtuen sylkevä, kiroileva ja hakkaava ilkeä akka.

Siitä huolimatta sosiaalianttojen käydessä halusin jatkaa. Ehdottomasti. Olihan yhteinen taival kestänyt jo viisikymmentäviisi vuotta. Olin joskus ollut hänen kanssaan papin edessä ja lupautunut rakastamaan häntä niin myötä kuin vastamäessäkin. Tämä oli nyt ilmeisesti sitten se viimeisen päälle jyrkkä vastamäki.

Puhuin sosiaali-ihmisille myös palkkiostani. En olisi halunnut sitä lainkaan, koska meillä on varoja sen minkä tarvitsemme. Nekin rahat joutaisivat sitä tarvitseville. Se ei kuitenkaan käynyt päinsä. Tarvitsi tai ei, omaishoitajan rahat on otettava vastaan jos meinaa jatkaa työtä. No, minkäs teit.

Omaishoitajan olisi pitänyt pitää ansaittua lomaakin. Se kuulemma kuului omaishoitajalle. Kiivaan taistelun jälkeen sain olla eukkoni kanssa eikä minua mihinkään lomaan pakotettu. Halusin itse pitää eukostani huolta enkä lykätä häntä jonkun tuntemattoman kontolle.

Meillä oli aiemmin vain sauna ja kylmä pukuhuone niin kuin kaikilla maalaistiloilla aikoinaan. Lisäksi sauna oli erillinen rakennus kauempana siksi, että jos sauna syttyisi palamaan, ei talo palaisi samalla. Ja jos tarvitsisi väliaikaista lämmintä tilaa vaikka remontin aikana, voisi saunassa asua silloin.

Koska pesupuoli oli hankalaa, teetätin kylän työttömillä ammattimiehillä sisätiloihin nykyaikaisen saunan suihkutiloineen niin että muorin pesu kävisi helpommin.

Remontti oli sen verran hintava, että vanhin poikamme otti meihin yhteyttä. Halusi kuulemma tietää miten muori voi. Höpöhöpö. Kakarat halusivat ainoastaan tietää paljonko omia rahojamme olemme panneet haisemaan. Sain kiertotietä tietää, että hänet olivat muut sisarukset valtuuttaneet nokkamieheksi eli jonkin sortin asiainhoitajaksi. Eli hän nuuskisi vanhusten rahankäyttöä ja informoisi eteenpäin. Palkkasin varmuuden vuoksi asianajajan. Eihän sitä koskaan voi etukäteen tietää mitä sattuu.

Arjen eläminen oli tosi hankalaa. En ollut itsekään enää mikään eilisen teeren poika ja huomasin kuinka kasvoni olivat menneet kurttuun ja olivat lommolla. Lihaksikkaat

käsivarteni olivat nyt enemmänkin jänteikkäät, joissa verisuonet pullistuivat nostellessani muoria. Ruoka oli mitä oli koska muorille ei oikein mikään kelvannut vaan hän sylki kaikki pois. Kangashissi oli kuitenkin oiva apuväline. Siinä laitettiin muori valjaisiin ja hissi nosti ruhon ylös. Näin sai sillä välin laittaa vuoteen kuntoon. Samalla tavoin kävi suihkutuskkin, eli mummo alasti hissiin istumaan, suihkutus, pesu, kuivaus ja vaatteet päälle. Ilmekään ei kuitenkaan värähtänyt siihen suuntaan että hän olisi ollut kiitollinen vaikka pää toimi ihme kyllä aivan niin kuin ennen onnettomuutta. Joskus hän saattoi tosin sanoa ”haista vittu”.

Se kuulosti todella pahalta ensi alkuun. Lopulta siihen toki tottui.

Pyysin muutamaa yksityislääkäriäkin katsomaan josko olisi jokin hoito millä auttaa muoria. Käteen jäi vain kasa kohtalaisia laskuja.

Istuimme iltaisin olohuoneessa teeveen ääressä juoden teetä tai kahvia. Kun lähestyin häntä, hän sylki usein naamalleni

vittua haistatellen. Olkapäälläni oli pyyhe jolla pyyhin naamani. Koko touhu oli minulle jo rutiinia. Raskasta rutiinia.

Hän oli laihtunut ja minä olin laihtunut, tosin hitaammin mutta kuitenkin.

Hiukseni harmaantuivat ja harvenivat. Minulla oli tuuheat, komeat viikset niin kuin ukillani ja isälläni. Ne oli pakko ajaa pois koska muori tarttui ja kiskoi niistä joka kerran hoitaessani häntä.

Hän otti kovasti kantaa maailman menoon ja politiikkaan. Omalla tavallaan. Esimerkiksi hänen mielestään Sauli Niinistö oli James Bond.

Jotenkin fakta ja fiktio, leikki ja totuus sekoittuivat hänen päässään. Onhan pää kuitenkin sen verran kiinalainen kapistus että jos siellä piuhat sekoittuvat, sekoittuvat jututkin aivan varmasti.

Hän eli jo vuotta kaksituhattaseitsemäntoista. Oikein armon vuotta. Ja sylki taas päälleni. Jostain aivojensa syvistä lokeroista hän väitti lähes huutamalla että maailmankauppa romahtaa, maailmankauppa romahtaa ja perään runsaasti sylkeä ja kirosanoja ja sadistista naurua. Hänen mielestään ryssät tulevat, nussivat naiset ja ampuvat ukot. Putin on paska, Putin on paska, hirteen

hirteen hähää. No siitä olen samaa mieltä vaikka nuppini kunnossa onkin.

Viisainta oli vain nyökytellä ja olla asioista samaa mieltä. Silloin ei tullut sylkeä päälle. Hahtisaari presidentiksi. Hahtisaari presidentiksi. Oravannahkiaiset käyttöön.

Minua varoitettiin että muori voi höpöttää mitä vaan. Lääkärin mielestä se on hänen todellisuuttaan, joten antaa hänen olla. Ja annoinhan minä vaikka pahaa teki.

Alussa hän oli vaiti ja aivan kuin alistuneena kohtaloonsa olisi vaipunut jonnekin syvälle ja kauas. Nyttemmin hänestä on tullut hyvinkin vilkas, suusta.

Kysyin lääkäriltä tekeekö hänelle teevee pahaa koska hän suoltaa soopaa suustaan koko ajan. Lääkärin mielestä asia on päinvastoin. Näin hänen aivonsa pysyy vireystilassa.

Kyllä kyllä. Niinpä tuntuu pysyvän.

”Juri Kakariini presidentiksi. Juri Sakariini. Eino Olli. Voi paska minkä teitte. Ettekä tehny. Hans Välimäki pääministeriksi. Hans Väliiha. Presidentinlinna pakolaisille. Obama paska”.

Huhhuh. Kyllä kun ihminen saa tällin päähän, on sitä raskasta katsoa. Ja kun on läheinen, on vielä vaikeampaa.

Romaani Koiranelämää kertoo yksinäisestä miehestä, jonka elämässä kaikki tuntui olevan kohdallaan. Ainakin päällisin puolin.

Viimein eukko kuolee ja ihana maalaiselämä Lieksa -nimisessä pikkukaupungissa Pohjois-Karjalan sydämessä päättyy kuin veitsellä leikaten. Syynä tähän on vaimon kuolema, pari onnettomuutta syysliukkailla rantasaunan portailla ja kierot lapset. Ja onko lisänä myös synnynnäiset viat väärässä paikassa? Lapset haluavat isänsä Espooseen asumaan. Siellä olisivat hänen lapsensa pitämässä vanhasta isästä huolta. Vai tavoittelevatko nämä ainoastaan perintöä? Mitä perintöä? Onko perintöä lopulta olemassakaan? Entä onko edes lapsia olemassa?

Onko päähenkilöllä viirannut päässä jo lapsesta saakka? Vai viiraako kanssaeläjillä pahemmin? Vaikka aihe on rankka, lopussa kiitos seisoo. Jopa neljälläkin jalalla.

9 789523 183988